

**Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правове регулювання професійної діяльності

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
здобувачів освіти
ступеня

фаховий молодший
бакалавр

року набору 2022

фаховий молодший
бакалавр, молодший
бакалавр, бакалавр

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

071 Облік і оподаткування

код і найменування спеціальності

освітньо-професійна
програма

Бухгалтерський облік

назва освітньо-професійної програми

статус дисципліни

обов'язкова

обов'язкова/вибіркова

Харків, 2022 рік

Розробник:	Резенкіна Наталія Олександрівна, викладач циклової комісії економіки, управління та адміністрування, спеціаліст вищої категорії
Гарант освітньо-професійної програми:	Мельничук Марина Олексіївна, голова циклової комісії економіки, управління та адміністрування, кандидат економічних наук

Програму обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії економіки, управління та адміністрування, протокол від 02.09.2022 р. № 1.

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії, протокол від 15.09.2022 р. № 1.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання професійної діяльності» розроблена відповідно до освітньої програми «Бухгалтерський облік» підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальності 071 Облік і оподаткування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів теоретичних знань про систему правового регулювання професійної діяльності, навичок роботи з нормативно-правовими актами, що становлять систему трудового права та опанування знань із ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є норми національного законодавства, які регулюють трудову та економічну діяльність в Україні, суспільні відносини, які виникають у процесі застосування людиною своїх здібностей у виконанні певної трудової функції.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на результатах засвоєння дисципліни «Громадянське суспільство» та є основою для подальшого вивчення дисциплін «Податковий облік», «Облік за видами економічної діяльності», «Облік на підприємствах малого бізнесу», «Звітність бізнесу».

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує досягнення таких **результатів навчання:**

РН 9. Дотримуватися вимог податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання.

РН 14. Використовувати нормативно-правові документи і національні стандарти для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання.

Навчальна дисципліна спрямована на формування у здобувачів освіти таких **компетентностей:**

загальних:

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

спеціальних:

СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК 7. Здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності, попередження порушень та зловживань.

СК 10. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК 11. Здатність організувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, ухвалювати рішення відповідно до законодавства.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Правове регулювання трудових правовідносин. Трудовий договір

Поняття трудових правовідносин, умови і підстави їх виникнення. Зміст трудових правовідносин. Поняття і правове регулювання зайнятості населення. Державні гарантії права на вибір професії та виду діяльності. Поняття, зміст, умови та форми трудового договору. Зміна умов трудового договору. Види трудового договору. Контракт як особлива форма трудового договору.

Тема 2. Припинення трудового договору, робочий час та час відпочинку, заробітна плата

Припинення трудового договору. Розірвання трудового договору, укладеного на невизначений строк, та строкового трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника (роботодавця). Види робочого часу та їх характеристика. Поняття часу відпочинку і його види. Поняття і види заробітної плати. Гарантійні та компенсаційні виплати.

Тема 3. Матеріальна та дисциплінарна відповідальність працівників, охорона праці

Поняття, підстави і умови матеріальної відповідальності сторін трудового договору. Види матеріальної відповідальності працівників. Матеріальна і моральна відповідальність роботодавця за заподіяну працівникові шкоду. Поняття трудової дисципліни і методи її забезпечення. Дисциплінарна відповідальність. Гарантії прав працівників на охорону праці. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.

Тема 4. Основи регулювання підприємницької діяльності та її облік в Україні. Регулювання обліку підприємницької діяльності на мікрорівні та макрорівні

Поняття підприємницької діяльності згідно норм чинного законодавства. Сутність поняття та характеристика регулювання обліку в Україні. Рівні та підходи регулювання обліку. Моделі регламентації обліку на макрорівні. Нормативні документи з регулювання обліку на підприємстві. Внутрішні регламенти, що регулюють організацію праці облікового апарату. Гарантування та захист інтересів користувачів. Регламентація фінансової, управлінської та податкової звітності.

Тема 5. Процедура відображення в обліку створення та первинної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності. Нормативно-правове регулювання та облік операцій з реорганізації підприємства

Порядок державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності як основа легалізації його діяльності. Облікове відображення реєстрації підприємства. Поняття «реорганізації підприємства» як одного із напрямків реструктуризації згідно діючого чинного законодавства. Перетворення підприємств: поняття, порядок прийняття рішення про перетворення, призупинення обігу акцій, реєстрація правонаступника

Тема 6. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації або визнання банкрутом

Порядок добровільного припинення підприємства та особливості обліку при цьому. Порядок примусової ліквідації підприємницької діяльності. Умови та порядок припинення діяльності фізичної особи-підприємця. Формування облікової та податкової звітності на стадії ліквідації підприємницької діяльності. Поняття неплатоспроможності і банкрутства підприємства. Поняття ліквідаційної процедури при визнанні підприємства банкрутом. Порядок ведення обліку у підприємства-банкрута та формування ліквідаційних балансів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми дисципліни	Обсяг у годинах											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Лк	Сз	Пз	Лз	СРС		Лк	Сз	Пз	Лз	СРС
Тема 1. Правове регулювання трудових правовідносин. Трудовий договір	22	4	–	6	–	12	–	–	–	–	–	
Тема 2. Припинення трудового договору, робочий час та час відпочинку, заробітна плата	22	6	–	4	–	12	–	–	–	–	–	
Тема 3. Матеріальна та дисциплінарна відповідальність працівників, охорона праці	24	6	–	6	–	12	–	–	–	–	–	
Тема 4. Основи регулювання підприємницької діяльності та її облік в Україні. Регулювання обліку підприємницької діяльності на мікрорівні та макрорівні	22	6	–	6	–	10	–	–	–	–	–	
Тема 5. Процедура відображення в обліку створення та первинної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності. Нормативно-правове регулювання та облік операцій з реорганізації підприємства	22	6	–	6	–	10	–	–	–	–	–	
Тема 6. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації або визнання банкрутом	23	6	–	6	–	11	–	–	–	–	–	
Усього годин / кредитів ECTS	135/4,5	34	–	34	–	67	–	–	–	–	–	

Навчально-методичне забезпечення освітнього компоненту доступне на Порталі навчальних ресурсів Харківського торговельно-економічного фахового коледжу ДТЕУ.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Правове регулювання трудових правовідносин. Трудовий договір

1. Працівники як суб'єкти трудового права.
2. Підзаконні акти, що регулюють трудові правовідносини.
3. Випробування при прийнятті на роботу.
4. Трудовий договір про сумісництво.

5. Міжнародна організація праці, її напрями діяльності.
6. Європейські міжнародні стандарти праці.
7. Сторони і зміст колективних угод в трудовому праві.

Тема 2. Припинення трудового договору, робочий час та час відпочинку, заробітна плата

1. Проведення розрахунків при припиненні трудового договору, вихідна допомога.
2. Поняття та випадки відсторонення від роботи. Відмінність відсторонення від припинення трудового договору.
3. Скорочений робочий час для окремих категорій працівників.
4. Додаткові відпустки у зв'язку із навчанням.
5. Соціальні відпустки.
6. Переважне право на залишення на роботі при вивільненні працівників.
7. Поняття гарантійних і компенсаційних виплат.

Тема 3. Матеріальна та дисциплінарна відповідальність працівників, охорона праці

1. Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення.
2. Спеціальна дисциплінарна відповідальність і сфера її застосування.
3. Відмінність матеріальної відповідальності у трудовому праві від цивільно-правової.
4. Повна матеріальна відповідальність і випадки її застосування.
5. Визначення розміру заподіяної шкоди і порядок її відшкодування.
6. Система органів по охороні праці.
7. Відповідальність за порушення трудового законодавства.

Тема 4. Основи регулювання підприємницької діяльності та її облік в Україні

1. Внутрішні регламенти, що регулюють організацію праці облікового апарату: положення про підрозділи, посадова інструкція, положення про інвентаризацію.
2. Форми організації діловодства на підприємстві.
3. Роль облікової політики в організації бухгалтерського обліку на підприємстві.
4. Форми фінансової звітності. Зміст Звіту про власний капітал.
5. Особливості формування податкової декларації з податку на прибуток.
6. Управлінська звітність та цілі її формування.

Тема 5. Процедура відображення в обліку створення та первинної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності. Нормативно-правове регулювання та облік операцій з реорганізації підприємства

1. Вибір системи оподаткування підприємства: обліковий аспект.
2. Зміни у законодавстві щодо реєстрації підприємств протягом 2022–2023 рр.
3. Функції статутного капіталу підприємства.

4. Особливості обліку статутного капіталу акціонерного товариства.
5. Особливості обліку статутного капіталу приватного підприємства.
6. Позитивні аспекти та недоліки спрощеної системи оподаткування.

Тема 6. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації або визнання банкрутом

1. Поняття неплатоспроможності і банкрутства підприємства та шляхи запобігання їм.
2. Судові процедури, що застосовуються до неплатоспроможного боржника.
3. Ведення обліку на стадії ліквідації підприємницької діяльності.
4. Передумови проведення санації боржника та її завдання.
5. Особливості процедури «розпорядження майном боржника».

Організація самостійної роботи здобувачів освіти регламентується такими нормативними документами:

– Положенням про самостійну роботу здобувачів освіти ВСП «Харківській торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету»;

– Положенням про організацію освітнього процесу у ВСП «Харківській торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено.

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоювання здобувачами освіти навчального матеріалу використовуються такі форми оцінювання та схема розподілу балів:

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	–
1.1	<i>Тема 1. Правове регулювання трудових правовідносин. Трудовий договір</i>		
	Опрацювання лекційного матеріалу	2	–
	Виконання практичних завдань	3	–
	Тестування	3	–
1.2	<i>Тема 2. Припинення трудового договору, робочий час та час відпочинку, заробітна плата</i>		
	Опрацювання лекційного матеріалу	2	–
	Виконання практичних завдань	3	–
	Тестування	3	–

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1.3	<i>Тема 3. Матеріальна та дисциплінарна відповідальність працівників, охорона праці</i>		
	Опрацювання лекційного матеріалу	2	–
	Виконання практичних завдань	4	–
	Тестування	3	–
1.4	<i>Тема 4. Основи регулювання підприємницької діяльності та її облік в Україні. Регулювання обліку підприємницької діяльності на мікрорівні та макрорівні</i>		
	Опрацювання лекційного матеріалу	2	–
	Виконання практичних завдань	3	–
	Тестування	3	–
1.5	<i>Тема 5. Процедура відображення в обліку створення та первинної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності. Нормативно-правове регулювання та облік операцій з реорганізації підприємства</i>		
	Опрацювання лекційного матеріалу	1	–
	Виконання практичних завдань	4	–
	Тестування	4	–
1.6	<i>Тема 6. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації або визнання банкрутом</i>		
	Опрацювання лекційного матеріалу	1	–
	Виконання практичних завдань	3	–
	Тестування	4	–
1.7	Здобутки у неформальній освіті	10	–
2	Підсумковий семестровий контроль (екзамен в усній формі)	40	–
3	Оцінка з дисципліни	100	–

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

– Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету»;

– Положенням про організацію освітнього процесу у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Тема 1. Правове регулювання трудових правовідносин. Трудовий договір Основні джерела інформації

1. Трудове право України : підручник / Ярошенко О. М. та ін. Харків, 2022, С. 94–136.

2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII.

Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

Додаткові джерела інформації

3. Зразки договорів, пов'язаних з трудовими відносинами. *Кадровик України. Спецвипуск. Е-версія*. 2022. № 2. URL: <http://surl.li/mtuae>.

Тема 2. Припинення трудового договору, робочий час та час відпочинку, заробітна плата

Основні джерела інформації

1. Трудове право України : підручник / Ярошенко О. М. та ін. Харків, 2022, С. 136–144.

2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10 грудня 1971 року № 322-VIII.

Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

Додаткові джерела інформації

3. Підстави припинення трудового договору. *Міністерство юстиції України*. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_7633.

Тема 3. Матеріальна та дисциплінарна відповідальність працівників, охорона праці

Основні джерела інформації

1. Бутинська Р. Я., Мокрицька Н. П. Трудове право України : навчальний посібник. Львів : Галицька видавнича спілка, 2022. С. 260–279.

2. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10 грудня 1971 року 322-VIII.

Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

Додаткові джерела інформації

3. Дисциплінарні стягнення – види та процедура застосування. *Ліга-закон*. 24.09.2021. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/reader/BZ009688>.

Тема 4. Основи регулювання підприємницької діяльності та її облік в Україні. Регулювання обліку підприємницької діяльності на мікрорівні та макрорівні

Основні джерела інформації

1. Загальні основи організації бухгалтерського обліку: навчальний посібник / Наумова Т. А., Акімова Н. С., Чернікова І. Б., Кирильєва Л. О. Харків : ХДУХТ, 2019. С. 81–89.

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

Додаткові джерела інформації

3. Іщенко Я. П., Подолянчук О. А., Коваль Н. І. Фінансовий облік : підручник. Вінниця : Кушнір Ю. В., 2020. С. 13–28.

Тема 5. Ліцензування економічної діяльності. Правовий режим майна суб'єктів економічної діяльності

Основні джерела інформації

1. Дерій В. А. Організація обліку та податкове планування : навчальний посібник. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. С. 51–76.

2. Облік і звітність в оподаткуванні : навчальний посібник / Теловата М. Т. та ін. Київ : НАСОА. 2019. С. 9–36.

3. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI. Дата оновлення: 19.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

Додаткові джерела інформації

5. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. Дата оновлення: 20.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.

Тема 6. Нормативно-правове регулювання та облік діяльності підприємства при його ліквідації або визнання банкрутом

Основні джерела інформації

1. Облікова політика підприємств : навчальний посібник / Правдюк Н. Л., Коваль Л. В., Коваль О. В. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 647 с.

2. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753>.

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 10.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

4. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 19.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15%23Text>.

Додаткові джерела інформації

5. Дерій В. А. Організація обліку та податкове планування : навчальний посібник. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. С. 138–172.